

Enligt sändlista

Bildande av *Finn-Stenbittjärnbäckens naturreservat*

Objektnummer	2000641
Län	Västernorrland
Kommun	Kramfors
Socken	Kramfors
Fastighet	. Mjövattnet 2:3 Mjövattnet 2:25
Markägare	Privat.
Förvaltare	Länsstyrelsen
Lägesbeskrivning	12 kilometer väster om Kramfors
Areal	44,6 hektar
Produktiv skogsmark	38,5 hektar
Naturtyper [hektar]	Lövblandad barrskog 12,9 Granskog 11,6 Barrblandskog 9,1 Tallskog 4,9 Barrsumpskog 2,7 Myr 2,4 Vatten 1

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Med stöd av 7 kap. 7§ första stycket miljöbalken upphävs tidigare beslut med tillhörande skötselplan från 1995-02-20 (dnr. 231-5808-

93).

När dagens beslut vunnit laga kraft i alla delar upphör tidigare beslut och skötselplan från år 1995 att gälla och ersätts med detta beslut och bilagd skötselplan.

Beslutet innebär följande förändringar mot tidigare beslut:

- Naturreservatet utvidgas med 32,3 hektar.
- Syftet utökas med åtgärder för att bevara den lövrika barrblandskogen i området samt bevarande av hydrologisk orörd våtmark.
- Tidigare A-föreskrift avseende förbud mot att bedriva annan jakt än älgjakt upphävs.
- Föreskrifterna A4, A10 samt A11 har tillkommit. A4 förbjuder anläggning av väg inom reservatet. A10 förbjuder uppförande av jakttorn utan länsstyrelsen tillstånd och A11 förbjuder rivning av bäverdämmen om de inte påverkar väg eller annat område utanför naturreservatet.
- Föreskrifterna B1, B2, B6 och B7 har tillkommit vilka möjliggör avlägsnande av främmande arter, undersökningar av mark och djurliv samt möjlighet för förvaltaren att ringbarka gran eller motsvarande för att gynna lövträd inom delar av området. Föreskrift B7 ger förvaltaren möjlighet att lägga igen diken inom området om det kan ske utan att omgivande markägares fastigheter riskerar att påverkas av förhöjda vattennivåer.
- Tidigare C-föreskrift avseende förbud mot att medföra ej kopplad hund upphävs.
- Tidigare C-föreskrift avseende förbud mot att tälta eller göra upp eld upphävs.
- Föreskrifterna C6, C7 samt C8 har tillkommit. C6 och C7 förbjuder bland annat uppförande av skyltar och anläggningar. Föreskrift C8 förbjuder genomförande av tävlingar, lägerverksamhet och andra arrangemang utan länsstyrelsen tillstånd.
- vidare har några föreskrifter förtydligats utan att förlora sin innebörd. Det gäller A1, A2, A3, A5, A6, A7, A8, A9, C2, C4, C5 och C9.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen i enlighet med 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att de föreskrifter som framgår av detta beslut ska gälla beträffande naturreservatet.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller omedelbart från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

I enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan.

SYFTE

Området skyddas i syfte att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer, närmare bestämt en grandominerad naturskog med inslag av lövträd samt en brandrefugial bäckravin. Skogen i området har mycket av de strukturer såsom döda stående och liggande träd som är kännetecknande för naturligt fungerande skogsekosystem. Nybildning av strukturer sker också fortlöpande, vilket gör att vissa naturvärden med tiden kan förväntas utvecklas än mer.

Syftet ska i huvudsak uppnås genom att den grandominerade skogen, våtmarken och bäckravinen ska utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer.

Inom den lövrik barrblandskogen kan det bli aktuellt att ringbarka gran eller motsvarande för att gynna lövträd och naturvärden knutna till dessa. För att inte marken vid kolbottnen i öster ska växa igen kan åtgärder som röjning av sly och buskar bli aktuella.

Syftet är vidare att bevara en hydrologiskt förhållandevis orörd våtmark. Det innebär att återställa eventuella diken. Efter restaureringsåtgärder utförts är målet att våtmarken ska utvecklas fritt efter naturliga processer.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 uppföra byggnad, mast, brygga eller annan anläggning på mark eller i vatten.
- 2 bedriva täkt (inkl. vattentäkt), anordna upplag, borra, spränga, schakta, gräva, muddra, utfylla, tippa eller på annat sätt skada mark, block och vattenmiljöer.
- 3 dika, dikesrensa eller dämna.
- 4 anlägga väg, stig, bro eller spång.
- 5 anlägga luft-, vatten- eller markledning, stängsel eller hägnad.
- 6 bedriva skogsbruk; avverka eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna, träd och buskar, samt utföra annan skogsvårdsåtgärd.

- 7 sprida kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk eller gödningsämnen.
- 8 inplantera djur, växter eller andra organismer. Denna föreskrift gäller dock inte utsättning av fisk, utan dylik verksamhet regleras i förordning 1994:1716 om fisket, vattenbruket och fiskenäringen.
- 9 framföra motordrivet fordon. Förbudet gäller inte på befintlig väg eller snöskoter på stötäckt, tjälad mark. annat än på befintlig skogsbilväg. Inte heller gäller det uttransport av fäلت högvilt med fyrhjuling eller motsvarande. I dagsläget gäller dock terrängkörningsförordningen (1978:594) i reservatet vilket innebär att endast högvilt i form av älg, björn, kronhjort, dovhjort och vildsvin kan föras ut. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador.
- 10 uppföra jaktorn utan länsstyrelsens tillstånd.
- 11 riva bäverdämmen. Föreskrifterna hindrar inte manuell rivning av bäverdamm som påverkar väg eller annat område utanför naturreservatet.

B. Föreskrifter om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt att tåla intrång enligt 7 kap. 6 § miljöbalken.

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktigas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

- 1 avlägsnande av eventuella främmande arter; exempelvis contorta-tall eller lupiner.
- 2 undersökningar av mark, vatten, vegetation, fisk och annat djurliv, samt markering av därtill hörande ytor.
- 3 uppsättning av informationstavlor.
- 4 upphuggning och markering av reservatsgränsen.
- 5 röjning av sly och buskar runt kolmilan i sydöst (se beslutskartan).
- 6 ringbarkning av gran eller motsvarande i syfte att gynna lövträd och naturvärden knutna till dessa. Föreskriften gäller inte i hela reservatet, se beslutskartan.
- 7 eventuell igenläggning av diken med därtill hörande avverkningar av buskar och träd längs dikeskanter för att återställa de hydrologiska förhållandena. Igenläggningarna ska enbart ske om omgivande markägares fastigheter inte riskerar att påverkas av förhöjda vattennivåer.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 fälla eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna, träd och buskar.
- 2 plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort mossor, lavar eller svampar, med undantag för plockning av icke fridlysta mat- och marklevande färgsvampar.
- 3 insamla eller föra bort insekter eller andra ryggradslösa djur.
- 4 genom grävning eller på annat sätt skada mark eller vattenmiljöer.
- 5 framföra motordrivet fordon annat än på befintlig väg för motorfordonstrafik. Förbudet gäller inte snöskoter på snötäckt mark, tjälad mark.
- 6 sätta upp skylt, tavla, affisch eller göra inskrift.
- 7 uppföra anläggning, såsom vindskydd, koja, bänk, spång, bro, stängsel, ledning, mast eller torn.
- 8 utan länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlingar, militära eller andra övningar, lägerverksamhet eller motsvarande.
- 9 klättra i boträd eller på annat sätt medvetet störa djurlivet.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för bedrivande av renskötsel, inklusive exempelvis snöskoterkörning, i enlighet med bland annat rennäringslagen (1971:437) och terrängkörningsförordningen (1978:594).

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för drift och underhåll av befintlig skogsbilväg (inklusive vägdiken och vägtrumma) på fastigheten Mjövattnet 2:3 i norra delen av området (se beslutskarta). Träd som har fallit, eller hotar att falla, över vägen får kapas och ska lämnas i reservatet. Vaghållaren har även rätt att bredda vägen med maximalt 10 meter på vardera sida. Träd som avverkas för att bredda vägen får upparbetas och tas ut ur reservatet. Vid breddning av vägen ska länsstyrelsen underrättas i förväg om arbetet.

Föreskrifterna ska inte heller hindra fastighetsägare för fastigheten Mjövattnet 2:25 att framföra fyrhjuling eller motsvarande lättare fordon på den mindre skogsvägen som går i sydöstra delen av reservatsområdet (se beslutskartan). Detta innebär att det är tillåtet att kapa träd som fallit över skogsvägen i syfte att bibehålla dagens funktion och skick. Allt fällt virke ska lämnas i reservatet.

Risk för skador på mark, vegetation och vatten ska minimeras. Särskild hänsyn ska tas vid korsande av vattendraget. Åtgärder längs skogsvägen ska föregås av anmälan hos länsstyrelsen.

Länsstyrelsen kan ge tillstånd för vetenskapliga undersökningar som innebär någon form av markering, fällfångst eller annan åverkan, under förutsättning att denna åverkan inte annat än alldeles obetydligt påverkar de värden som reservatet syftar till att bevara. Vetenskapliga undersökningar som inte innebär markering av provytor eller annan åverkan är tillåtna i reservatet. Vidare ska föreskrifterna inte hindra att i vetenskapligt syfte ta minsta möjliga mängd belägg för artbestämning av exempelvis svampar eller insekter. Observera dock att insamling av vissa arter även kan vara reglerad i artskyddsförordningen (2007:845).

Tillstånd enligt föreskrift C8 kan innebära att undantag ges från flera föreskrifter. För verksamheten gäller att eventuell åverkan inte annat än alldeles obetydligt får påverka de värden som reservatet syftar till att bevara.

Föreskrift C9 ska inte hindra ringmärkning av fågel i enlighet med övrigt regelverk.

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., ansvarar länsstyrelsen för förvaltningen av reservatet. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att utföra de åtgärder som anges ovan under B och vars utförande beskrivs närmare i skötselplanen.

Föreskrifterna under C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte nyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

SKÄLEN FÖR BESLUT

Områdesbeskrivning

Området är kuperat och ligger på 260-325 meter över havet. Södra delen av området består av en 700 meter lång bäckravin som ursprungligen skyddades 1995. Längst ner i ravinen rinner Finn-Stenbittjärnbäcken som omges av gammal granskog som klarade sig undan den skogsbrand som drabbade delar av området 1889.

Skogen i väster består av grandominerad barrnaturskog. Här finns också partier med stort inslag av lövträd samt arter knutna till asp, björk och sälg, bland annat kandelabersvamp och doftticka. I hela området finns gott om granar över 150 år. Det finns god förekomst av död ved men varierar inom området. I delar finns fuktigare

partier med gransumpskog med många äldre senvuxna granar. Även nordväst om Stenbittjärn finns gransumpskog med gott om äldre senvuxna granar.

Arter som påträffats i området är bland annat skinnlav (LC*), kattfotslav (LC*), doftticka (VU*), kandelabersvamp (NT*), veckticka (NT*), liten aspgelélav (VU*), stor aspticka (LC*), småflikig brosklav (NT*), lunglav (NT*), korallblylav (LC*), gammelgranskål (NT*), lappticka (VU*), rosenticka (NT*), ullticka (NT*), rynkskinn (VU*), garnlav (NT*), kötticka (NT*) och tretåig hackspett (NT*).

I sydöstra delen av området finns en kolbotten från 1906 som kolades av Israel Jonsson. Kolmilor har använts för att framställa träkol. Många kolmilor finns kvar i skogarna som så kallade kolbottnar, som är resterna efter den plats där kolmilan en gång stod. Så vitt känt finns inga andra kända kulturmiljölämningar inom området.

Sammantaget utgörs de prioriterade bevarandevärdena av gammal granskog med hög andel lövträd som bitvis är mycket rik på död ved.

*) LC=Livskraftig, NT = Nära hotad, VU = Sårbar, enligt 2020 års rödlista.

Ärendets beredning

Det ursprungliga reservatets höga naturvärden skyddades 1995 på initiativ av den dåvarande markägaren som utan ersättning ville undanta denna del av sin fastighet Mjövattnet 2:25 från skogsbruk.

År 2017 besökte Skogsstyrelsen området och registrerade två nyckelbiotoper på den angränsande fastigheten Mjövattnet 2:3, Den ena var 12,2 hektar och den andra 1,2 hektar,

Länsstyrelsen inventerade ett område runt det befintliga reservatet samt angränsande fastighet sommaren 2018 och bedömde att området hade så höga naturvärden att en reservatsbildning påbörjades.

Under 2020 värderades området och under februari 2021 träffades avtal om inträngsersättning mellan markägaren för Mjövattnet 2:3 och staten.

Reservatsområdet ligger inom värdetrakten Habborn-Sela, utpekad i handlingsplan för grön infrastruktur från 2020.

Området finns redovisat som länsstyrelsens naturvårdsobjekt (ID: 82270).

Inom området finns inga kända fornlämningar. Däremot finns en kolbotten från en kolmila som enligt uppgift byggdes 1906.

Finn-Stenbittjärnbäcken är beläget i ett område där samebyarna från Frostviken upparbetat sedvana och där det i dagsläget är Raedtievaerie sameby som nyttjar området. I dagsläget nyttjar Jiingevaerie sameby inte området.

Inga motstående intressen finns redovisade varken i kommunens översiktsplan från 2013 eller i den fördjupade översiktsplanen från 2016. Området angränsar och går delvis inom en liten del av område 4 Granåsen som redovisas som ett potentiellt område för vindkraftsutbyggnad i Vindkraft i Kramfors (tematiskt tillägg till översiktsplan) från 2011.

Inför remissbehandlingen har information hämtats från digitalt underlagsmaterial från mineralrättsregistret. Inga förfallna, beviljade eller ansökta undersökningstillstånd har påträffats inom reservatsområdet.

Vid remissbehandlingen av ärendet har yttrande inkommit från Sveriges Geologiska Undersökning (SGU), Skogsstyrelsen, Norra skog, Sametinget, E.ON Energidistribution AB och Raedtievaerie sameby.

Skogsstyrelsen ser positivt på förslaget och har inget att erinra.

SGU har lämnat ett samlat yttrande för flera naturreservat. Där önskar SGU att reservatsföreskrifter generellt sett tillåter att kartläggning och undersökning av berggrund, jordarter och grundvatten utförs för att underlätta myndighetens arbete och minska länsstyrelsens administrativa börda. SGU menar också att deras undersökningar generellt sett inte strider mot de naturbevarande syftena med reservaten och anser att det är nödvändigt med ett undantag för sådana undersökningar i föreskrifterna.

Sametinget anser att skyddad natur generellt sett gagnar renbetesmarker men att det är viktigt att föreskrifterna för naturreservatet inte hindrar samisk markanvändning. Sametinget påpekar också att samiska kulturlämningar kan finnas inom området då de är dåligt undersökta och sällan registrerade i fornminnesregistret. Det samiska kulturarvet bör således beaktas vid reservatsskötseln. Sametinget anser vidare att det ska

genomföras samråd vid planerade skötselåtgärder, till exempel naturvårdsbränning, som kan medföra påverkan på renskötseln.

Norra skog anser att länsstyrelsen bör avvakta med utökning på Mjövattnet 2:25 då fastigheten är i en process med ägarbyte till en stiftelse och att man avser att fortsätta förvalta fastigheten med fokus på naturvård samt utbildnings- och försöksverksamhet.

E.ON skriver att de inte har några ledningar inom området och därför inget att erinra. De informerar också om att de har koncession inom området och därmed anslutningsplikt vid eventuell förfrågan

Raedtievaerie sameby önskar få med en skrivning om att det vid större skötselåtgärder inom området ska samrådas med berörd sameby. Man informerar också om att reservatet är beläget i ett område där samebyarna från Frostviken upparbetat sedvana och där det i dagsläget är Raedtievaerie sameby som nyttjar det samt att Jiingevaerie sameby inte nyttjar området.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har beaktat de vid remissförfarandet inkomna synpunkterna genom bearbetning av beslutet och skötselplanen, samt genom kontakter med några av de som har lämnat synpunkter.

Angående SGU:s önskemål om undantag från reservatsföreskrifterna för undersökning och kartering av berggrund, konstaterar länsstyrelsen att de reservatsföreskrifter som meddelas måste rymmas inom bemyndigandet i 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken. Att besluta om ett generellt undantag för olika former av karteringar och provtagningsmoment ryms inte inom myndigheternas föreskriftsrätt i dessa bestämmelser. Regelverket kring bildande av naturreservat anger att syftet med skyddet ska säkras av föreskrifterna, men inte gå längre än så.

Som framgår i undantaget till föreskrifterna kan SGU och andra söka tillstånd för undersökningar som innebär endast mindre ingripande form av åverkan. Vetenskapliga undersökningar som inte innebär markering av provytor eller annan åverkan är tillåtna. I de fall undersökningarna är av mer påverkande art krävs dispens, och därmed särskilda skäl, enligt miljöbalken 7 kap. 7 §. Det är länsstyrelsens uppfattning att SGU har goda möjligheter att planera var och när provtagningar och mätningar ska ske. När SGU planerar geologiska undersökningar kan dylika tillstånd sökas samlat för flera naturreservat.

Sametinget och Raedtievaerie sameby anser att det ska genomföras

samråd vid planerade skötselåtgärder, till exempel naturvårdsbränning, som kan medföra påverkan på renskötseln. För att värna rennäring ska därför särskild hänsyn tas till renbetet. På längre sikt är sannolikt brand, eller naturvårdsbränning, en förutsättning för gott markbete. På kort sikt, däremot, försämrar betet efter brand. För att säkerställa den långsiktiga tillgången på renbete i landskapet ska löpande diskussioner föras med berörd sameby kring bränningsplanering. Innan eventuell naturvårdsbränning ska samråd med samebyn ske, om så önskas genom fältbesök.

Även Svenska Samernas Riksförbund framförde denna synpunkt vid det konsultationsmöte som genomfördes i november 2024. Länsstyrelsen har därför kompletterat skötselplanen med en skrivning om att samråd ska genomföras med berörd sameby vid större skötselåtgärder.

Angående Norra skogs önskan att avvakta med utökning på Mjövattnet 2:25 har länsstyrelsen pausat utökningen på den fastigheten. Länsstyrelsen avser att återuppta dialog kring bevarande av återstående naturvärden som ligger utanför det befintliga reservatet när processen med ägarbyte slutförts.

Länsstyrelsen får upphäva beslut om bildande av naturreservat om det finns synnerliga skäl (7 kap. 7§ första stycket miljöbalken). Sådana skäl kan till exempel vara att det bildas ett nytt naturreservat som har ett motsvarande eller starkare skydd jämfört med det tidigare beslutet.

Det nya beslutet för Finn-Stenbittjärnbäcken omfattar hela det ursprungliga naturreservatet samt en utökning på 32 hektar. Det skyddade området blir större och syftet och föreskrifterna följer i allt väsentligt syftet och föreskrifterna i det beslut som nu upphävs.

Tidigare föreskrift A10 som förbjuder annan jakt än älgjakt upphävs, då en begränsning av småviltsjakt inte bedöms behövas för att uppnå syftet med reservatet.

Föreskrifterna A4, A10 samt A11 har tillkommit. A4 förbjuder anläggning av väg inom reservatet. A10 förbjuder uppförande av jakttorn utan länsstyrelsen tillstånd och A11 förbjuder rivning av bäverdämmen om de inte påverkar väg eller annat område utanför naturreservatet.

Föreskrifterna B1, B2, B6 och B7 har tillkommit vilka möjliggör avlägsnande av främmande arter, undersökningar av mark och djurliv samt möjlighet för förvaltaren att ringbarka gran eller motsvarande för att gynna lövträd inom delar av utökningen av området. Föreskrift B7 ger förvaltaren möjlighet att lägga igen diken inom området om det kan ske utan att omgivande

markägares fastigheter riskerar att påverkas av förhöjda vattennivåer.

Tidigare föreskrift C5, avseende förbud mot att medföra ej kopplad hund, upphävs då det inte krävs för syftet med skyddet. Koppling av hund regleras även i paragraf 16 i Lagen om tillsyn över hundar och katter (2007:1150). Även tidigare föreskrift C6 som förbjuder tältning och att göra upp eld, tas bort då det inte krävs för syftet med skyddet. Länsstyrelsen bedömer att reservatet besöks i så ringa omfattning att tältning och eldning inte mer än alldeles obetydligt kan påverka de bevarandevärden reservatet syftar till att bevara.

Föreskrifterna C6, C7 samt C8 har tillkommit. C6 förbjuder uppförande av skyltar och C7 förbjuder uppförande av anläggningar, bland annat vindskydd och torn. Föreskrift C8 förbjuder genomförande av tävlingar, lägerverksamhet och andra arrangemang utan länsstyrelsen tillstånd.

Vidare har några föreskrifter förtydligats utan att förlora sin innebörd. Det gäller A1, A2, A3, A5, A6, A7, A8, A9, C2, C4, C5 och C9.

Länsstyrelsen bedömer därmed att det nya beslutet inte innebär någon försämring av det ursprungliga beslutet och att utökningen bidrar till att stärka skyddet.

Områdets skogar har tidigare påverkats av huggningar men sedan lång tid tillbaka har uppenbarligen få skogsbruksåtgärder vidtagits i området. Sålunda har nybildning av skogsbiologiskt viktiga strukturer som äldre träd och död ved kunnat fortgå. Strukturellt avviker därför skogarna tydligt från rationellt brukade bestånd. Med tiden kan man förvänta sig att skogen utvecklar än mer av vissa naturvärden. Områdets naturvärden är ovanliga i dagens av skogsbruk präglade landskap och av grundläggande vikt för att bevara livsformer knutna till miljöer med mer naturlig skogsdynamik. Ett bevarande av naturvärdena i området är följaktligen oförenligt med konventionellt skogsbruk och annan exploatering.

Genom naturreservatsbildning undanröjs exploateringshot och förutsättningarna för bevarande av skogsmiljöerna, med därtill hörande strukturer, processer och arter, förbättras.

Tillstånd kan ges för vissa verksamheter, som uppförande av jaktorn (§ A10), vetenskapliga undersökningar, samt vissa arrangemang i området (§ C8). Som framgår ovan kan vetenskapliga undersökningar inte ges tillstånd om de inte annat än alldeles obetydligt påverkar de värden som reservatet syftar till att bevara. Motsvarande bör gälla för jaktorn och arrangemang, och vid eventuell tillståndsgivning är det viktigt att länsstyrelsen noga

anger i detalj vad sökanden får tillstånd att göra och inte.

I den händelse en hotad art påträffas eller kunskapsläget ändras för en i dag känd art i reservatet, och det långsiktiga bevarandet av arten inte bedöms tryggat med nuvarande förvaltningsinriktning, skulle det kunna finnas skäl att utfärda en dispens som möjliggör åtgärder nödvändiga för arten. Sådan eventuell dispens ska motiveras av aktuell, välgrundad biologisk kunskap. Vidare bör eventuella åtgärder långsiktigt följas upp och berörda delar dokumenteras före och efter åtgärd. En eventuell dispens förutsätter att särskilda skäl föreligger i enlighet med 7 kap. 7 § miljöbalken, vilket innebär att åtgärderna måste vägas mot de värden som utgjort grund för tillkomsten av detta områdesskydd.

Länsstyrelsen bedömer att området signifikant bidrar till uppfyllandet av miljömålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv". Området ryms inom betinget för det regionala miljömålets första delmål från 2005, som anger att 1,8 % av länets produktiva skogsmark ska skyddas formellt. Prioriteringen av reservatet har gjorts i enlighet med både den nationella och den regionala strategin för formellt skydd av skog från 2017 respektive 2005

Vidare bedömer länsstyrelsen att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken att det för att bevara ovan nämnda naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat, samt att förordna om föreskrifter för området och att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk i området.

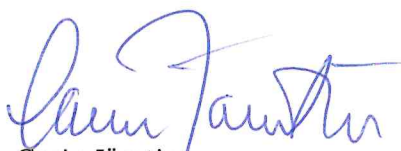
HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill klaga över detta beslut ska skriva till regeringen, men skicka eller lämna skrivelsen till länsstyrelsen, e-post vasternorrland@lansstyrelsen.se, eller postadress Länsstyrelsen, Enheten för skyddad natur, 871 86 Härnösand.

Skrivelsen ska ha kommit in inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ytterligare upplysningar önskas, kontakta Jonas Salmonsson telefon 0611-34 92 47, jonas.salmonsson@lansstyrelsen.se.

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, i Post- och Inrikes Tidningar, Tidningen Nordsverige och i Tidningen Ångermanland. Den dag kungörelsen varit införd i ortstidning anses berörda ha fått del av beslutet.

Beslutet har fattats av landshövding Carin Jämtin med naturvårdshandläggare Jonas Salmonsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har även länsjurist Malin Olofsson, planhandläggare Adrian Nordlund samt enhetschef Per Sander medverkat.

Carin Jämtin
landshövding

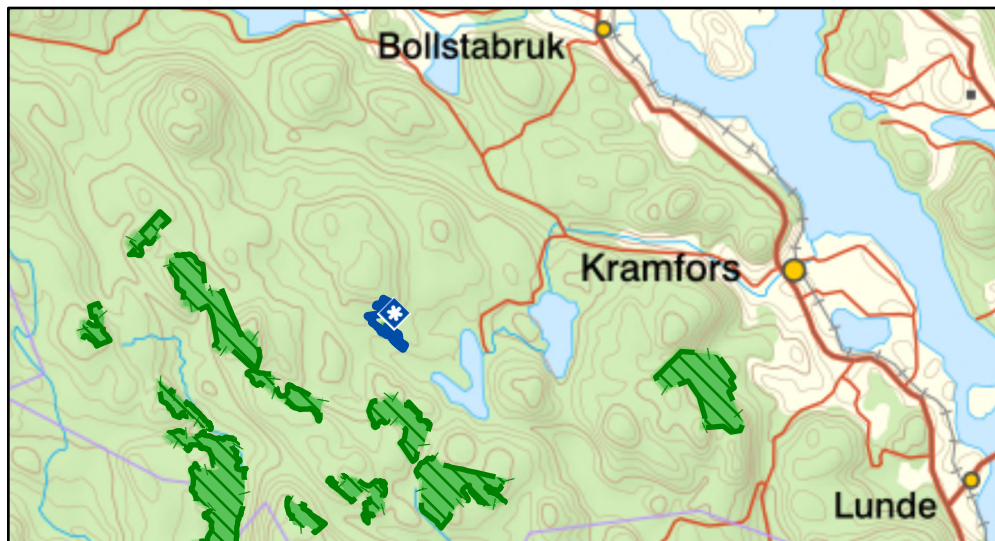
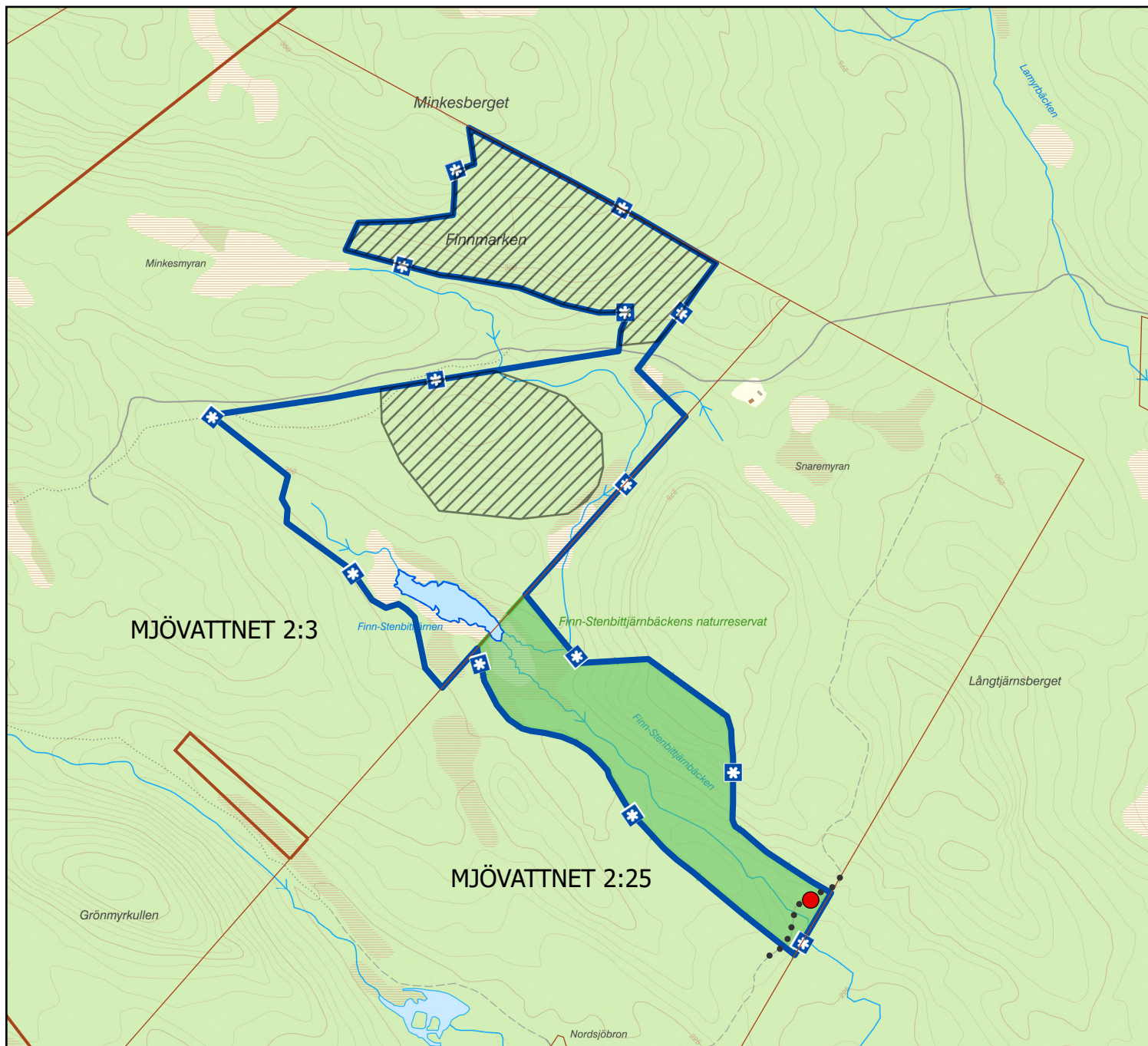

Jonas Salmonsson
naturvårdshandläggare

Bilagor

- 1 Beslutslista
- 2 Sändlista
- 3 Skötselplan

Finn-Stenbittjärnbäckens naturreservat

- Reservatsgräns
- Kolmila
- Skogsväg
- §B6 gäller endast här
- Befintliga naturreservat

Länsstyrelsen
Västernorrland

Finn-Stenbittjärnbäckens naturreservat

Sändlista

Mikael Nyman
Ulrika Nyman Lycksell
Havs- och vattenmyndigheten
Skogsstyrelsen
Riksantikvarieämbetet
Naturvårdsverket
E.on elnät Sverige
Jijnjevaerie sameby
Raedtievaerie sameby
Norra Skog

Kopia för kännedom

Svenska Samernas Riksförbund
Skydda Skogen
Sametinget
Scaninge Holding AB
Mikael Eriksson
Kramfors kommun
Naturskyddsföreningen Länsförbundet Västernorrland
Eva Birgitta Morian
Ingrid Nordlander
Christer Nordvall
Ångermanlands ornitologiska förening
Torbjörn Pettersson
Habborns samfällighetsförening
Pongervägens Samfällighetsförening
Sveriges geologiska undersökning

Skötselplan för *Finn-Stenbittjärnbäckens naturreservat*

Denna skötselplan används lämpligast tillsammans med det beslut som utgör grunden för denna skötselplan. I beslutet återfinns viktig information såsom beslutsmening, syfte, föreskrifter och en sammanfattande beskrivning av området.

Gränser

Reservatet ska märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd inom reservatet i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen.

Brand

Om okontrollerad brand uppkommer inom reservatet bör släckning inriktas mot naturliga avgränsningar och mot reservatets ytterkanter om räddningschefen anser att branden härmed slutligen kan bekämpas. All eventuell brandbekämpning ska ske med så skonsamma metoder som möjligt och därmed största hänsyn till mark, vegetation och vatten.

Servitut och samfälligheter mm

Det finns två gemensamhetsanläggningar (Pongervägens Samfällighetsförening och Habborns Samfällighetsförening) för väg (akt 2282-98/63 samt 22-KRA-2544). Vägarna är inte belägna inom reservatsområdet men delar av reservatet ingår i båtnadsområdet.

På fastigheten finns en ledningsrätt (22-KRA-2586.1) som hör till EON elnät, till förmån för Limsta 18:296.

En marksamfällighet (Mjövattnet fs:5, akt 22-GUD-229) med ändamålet fiske finns inom området.

Utöver det finns inga andra kända servitut eller samfälligheter.

Jakt

Jakträtten inom reservatsområdet innehas av markägarna.

Reservatsföreskrifterna reglerar inte jakten i sig, men reglerar utövandet enligt följande:

Vid uttransport av högvilt får fyrhjulig motorcykel eller motsvarande användas, varvid risken för markskador och spårbildning ska minimeras (se beslutet § A9). Siktgator får inte röjas (§ A6). Befintliga jakttorn ägs av jakträttsinnehavaren och ska underhållas eller rivas. Uppförande av nya jakttorn är tillåtet endast efter tillstånd från länsstyrelsen (§ A10). Av

reservatsföreskrifterna följer vidare att varken levande eller döda träd i reservatet får nyttjas till ved (§ A6 och C1).

Anslag om pågående jakt bör sättas upp i anslutning till informationstavlorna (se skötselplanekarta).

Förvaltning och tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för förvaltningen av reservatet och tillsynen när det gäller efterlevnaden av reservatsbestämmelserna.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Området har indelats i 4 skötselområden, se skötselkartan

Skötselområde 1

Grandominerad naturskogsartad skog samt våtmark, sjö och bäck.

Övergripande mål

Att skogsmiljöerna utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer och fortsatt skapar strukturer som är kännetecknande för ett naturligt fungerande ekosystem såsom, lövträd, gamla träd, och döda stående och liggande träd. Myrar och vattenmiljöer ska få utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer och naturliga hydrologiska förhållanden ska råda.

Åtgärder

■ Igenläggning av diken

Om diken påträffas är det möjligt att lägga igen dessa diken endast om omgivande markägares fastigheter inte riskerar att påverkas av förhöjda vattennivåer.

Skötselområde 2

Lövrik barrblandskog

Övergripande mål

Att bibehålla en lövträdsrik barrblandskog där naturvärden knutna till denna typ av skog gynnas, där lövträdsföryngring sker och där skogen är rik på lövträd.

Åtgärder

■ Ringbarkning eller fällning av gran

För att gynna lövträd (främst asp) och arter som gynnas av en mer solöppen miljö kan man ringbarka eller fälla enstaka skuggande granar.

Grova lövträd är ett viktigt substrat för många arter men de kräver mer ljus än gran för att långsiktigt överleva i en barrskog. För att på sikt behålla de lövvärden som finns kan en viss anpassad skötsel genomföras, som exempelvis skapande av små luckor där endast vissa barrträd ringbarkas eller fälls för att släppa ned mer ljus till markytan. En sådan åtgärd kan

stimulera aspen till att skjuta rotskott. Åtgärderna ska föregås av en inventering av arter knutna till lövträd. Åtgärderna ska även föregås av en inventering av större barkplattbagge för att säkerställa att arten inte påverkas negativt av planerade åtgärder. Innan eventuella större åtgärder påbörjas ska samråd med berörd sameby genomföras.

Skötselområde 3

Kolbotten

Övergripande mål

Kolbottnen synliggörs för besökare. Det växer inga träd på kolbottnen och träd som rasat över kolbottnen är borttagna.

Åtgärder

- Röjning av träd och buskar
Kolbottnen hålls fri från träd och buskvegetation. Träd som rasat över kolbottnen tas bort och läggs på sidan.
- Skylt kolbotten
Skylten för kolbottnen bibehålls i gott skick och byts mot ny vid behov.

Skötselområde 4

Information och tillgänglighet

Skötselområdet omfattar hela reservatet

Övergripande mål

Att låta området vara fortsatt tillgängligt för allmänheten samt att besökare ska få relevant information om området.

Målandikatorer:

- Aktuell information om reservatet finns på länsstyrelsens hemsida.
- Informationstavlor är på plats och i gott skick.

Åtgärder

- Information på hemsida
En beskrivning av reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida.
- Informationstavlor
Informationstavlan i söder för det ursprungliga reservatet byts ut mot en ny. En ny informationstavla sätts även upp i norr i anslutning till vägen (se skötselkartan).

Inga övriga åtgärder förutom uppföljning.

Sammanfattning och prioritering av åtgärder

Prio	Åtgärd	Skötsel- omr	Start	Intervall	Finansiering
1	Information på hemsida	4	2024	engångsåtgärd	reservatsanslag

1	Informationstavlor	4	2025	engångsåtgärd	reservatsanslag
1	Röjning av träd och buskar	3	2025	vart 5:e år	reservatsanslag
1	Skylt kolbotten	3	2026	vid behov	reservatsanslag
2	Ringbarkning eller fällning av gran	2	2026	vid behov	reservatsanslag
3	Igenläggning av diken	1	2026	engångsåtgärd	reservatsanslag

Uppföljning

Uppföljning av reservatets syfte och gynnsam bevarandestatus för miljöer och arter är en prioriterad uppgift för reservatsförvaltningen, förutom de åtgärder som anges ovan.

Fotopunkter bör läggas ut och fotografering göras såväl före som under flera års tid efter eventuellt genomförda lövträds-gynnande skötselåtgärder och fasta mätpunkter bör markeras för att bland annat dokumentera förändringar i beståndsstruktur. Inventeringar av i första hand organismer knutna till lövskogsmiljöer men även granskogsmiljöer, bland annat vissa insekter, bör också genomföras för att utvärdera åtgärdernas effekter

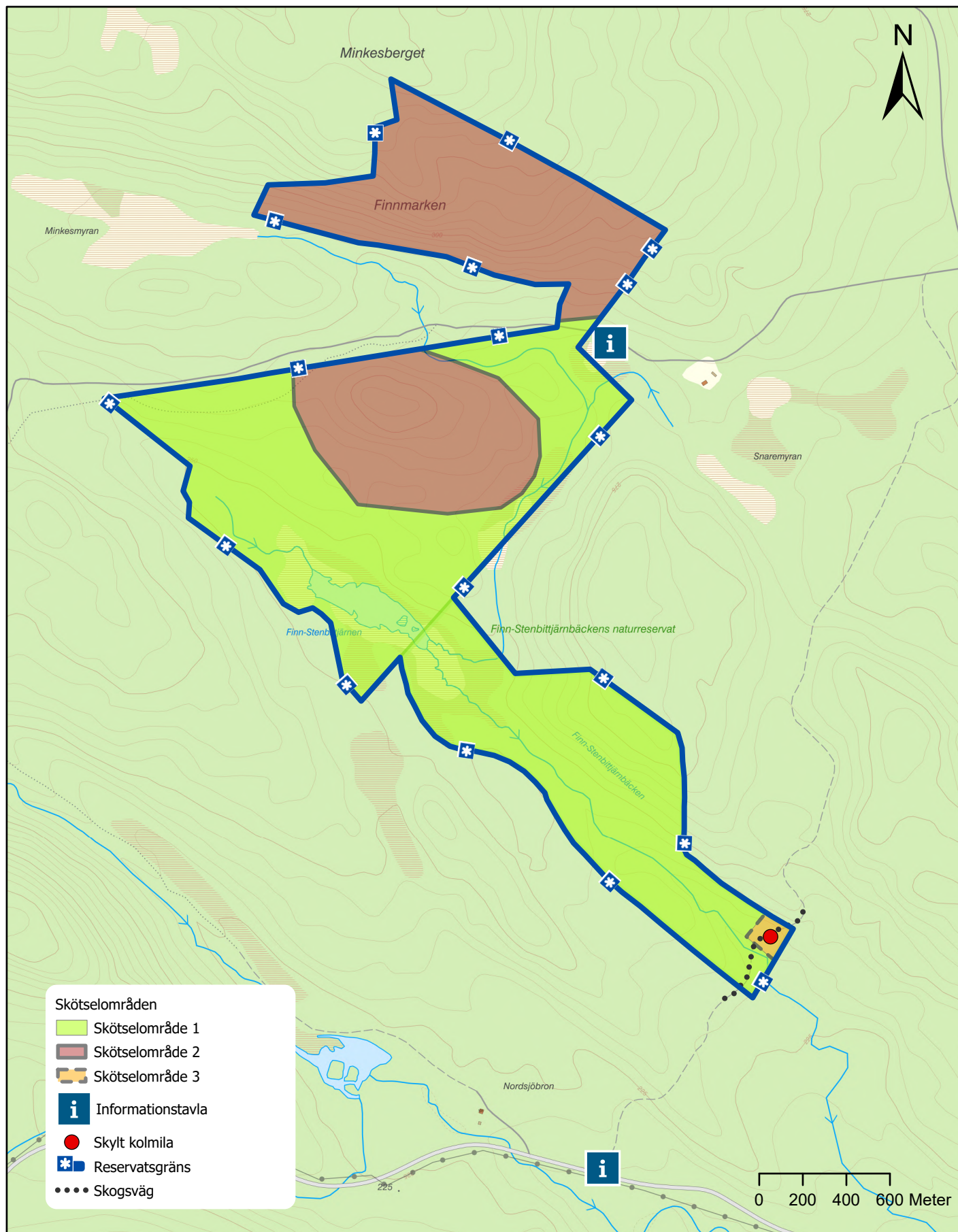
Inventeringar av organismer som typiskt förekommer i granskogsmiljöer bör genomföras med cirka tio års mellanrum (vedlevande svampar, insekter, lavar, mossor).

Sammanfattning av uppföljningsbara mål

Skötsel- omr	Kvalitetsmål	Intervall
4	Informationstavlor är på plats och i gott skick.	löpande tillsyn
4	Aktuell information om reservatet finns på länsstyrelsens hemsida.	löpande tillsyn

Finn-Stenbittjärnbäckens naturreservat

Skötselkarta
2024-12-16
Dnr: 511-7294-18

Länsstyrelsen
Västernorrland

© Länsstyrelsen Västernorrland
© Lantmäteriet Geodatasamverkan